

Viborg Kommune

Børnehuset Myretuen, Kjeldbjerg

PÆDAGOGISK LÆREPLAN 3-6 ÅR

Hjernen&Hjertet

RAMBOLL

Indholdsfortegnelse

1 INDLEDNING	3
1.1 Indledning	3
1.2 Værdier	4
1.3 Pædagogiske principper	5
1.4 Læringsforståelse	5
2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	7
2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL	7
2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV	8
2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION	8
2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN	9
2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG	9
2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG	10
3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	11
3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN	11
3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER	11
3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION	12
3.4 METODER TIL EVALUERING	12
3.5 DAGTILBUDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS	12
4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER	14
4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING	14
4.2 SOCIALE KOMPETENCER	15
4.3 SPROGLIG UDVIKLING	16
4.4 KROP OG BEVÆGELSE	17
4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER	18
4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER	19
5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE	21
5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ	21
5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER	21
6 AFSLUTNING	22

1 INDLEDNING

1.1 Indledning

Kommunens fastsatte indledning

Den pædagogiske læreplan skal ses som et arbejdsredskab til at kvalificere og dokumentere 0-6-åriges læring og udvikling. Vi har i Viborg Kommunes Dagtilbud særlig fokus på de læringsmiljøer, vi tilbyder børnene. Læreplanen skal sikre, at børnenes trivsel, udvikling og læring er i fokus, så børnene i samarbejde med forældre bliver rustet til at mestre de udfordringer, de møder. Læreplanen skal bruges som et dagligt, pædagogisk redskab til planlægning, refleksion, evaluering og dermed til udvikling af kvaliteten i de læringsmiljøer, vi tilbyder børnene.

I Dagtilbud i Viborg Kommune rettes blikket mod kerneopgaven – opgaven vi løser sammen til gavn for barnet. Når vi udarbejder den pædagogiske læreplan, skal vi have forståelse for kerneopgaven, og bevidstheden om, hvordan vi sammen løser opgaven, skal være indeholdt i de opstillede mål og tiltag.

Ledelsen bør sikre, at bestyrelsen får forelagt det arbejde, som ledelse og personale foretager i forbindelse med udarbejdelsen, godkendelsen, evalueringen og opfølgningen af den pædagogiske læreplan.

Denne pædagogiske læreplan er gældende for perioden 2017 til 2018.

Dagtilbuddets indledning

Metode til beskrivelse af Pædagogisk Læreplan i Myretuen & Åkanden

Læreplanen er et pædagogisk redskab til at understøtte barnets læring og den pædagogiske udvikling i børnehuse.

Evaluering og beskrivelse af læreplanen er udarbejdet på personalemøderne - og efterfølgende sammenskrevet af ledelsen. Læreplanen anvendes løbende som et pædagogisk værktøj til planlægning, refleksion og evaluering af pædagogiske processer og praksis.

Vi evaluerer bl.a. med ECERS & FECCERS.

ECERS & FECCERS er gennemarbejdet på en pædagogisk lørdag - alt i alt en meget lærerig dag med engagerede og optagede medarbejdere.

I børnehuse har vi indarbejdet vores læreplan i en systemisk model – en SMTTE - model.

SMTTE-modellen er bygget op på den måde, at der er 5 faktorer, som er indbyrdes afhængig af hinanden. Hvis man ændrer på en af disse faktorer, påvirker det de andre faktorer.

Pædagogerne har med udgangspunkt i vores tidligere læreplan og materialet fra ECERS og FECCERS udarbejdet målbeskrivelser, tegn og tiltag for nedenstående områder.

Vi har fokus på et enkelt tema i nogle perioder. Andre gange f.eks. i forbindelse med vores årlige projekter - indgår alle temaer. Senest også Viborg Kommunes tiltag – TUSINDBENET (læs evt. mere om dette på Viborg kommunes hjemmeside.)

Vi er blevet fortrolige med at anvende de systemiske modeller. Øvelsen bliver den systematiske indsamling af dokumentation, som skal ligge til grund for analysen af vores pædagogiske praksis samt hvilken læring der finder sted – lige som vi er blevet bedre til at "offentliggøre" vore modeller i praksis.

Illustration 1

1.2 Værdier

Kommunens fastsatte værdier

Værdisættet fra "Lys i øjnene" udgør det fælles grundlag for arbejdet med børn i Viborg Kommune:

- Ethvert barn er unikt og kompetent og skal mødes som sådan.
- Børn deltager aktivt i sunde fællesskaber. Derfor vil vi skabe sammenhæng og helhed i børns liv.
- Børn er forældrenes ansvar. Derfor samarbejder vi med forældrene om deres børns udvikling og trivsel.
- Børn møder engagerede og faglig kompetente voksne. Derfor anvender vi den viden, der virker.
- Alle arbejder målrettet med en sundhedsfremmende, forebyggende og tidlig indsats. Derfor har vi særligt fokus på det brede tværfaglige samarbejde i nærmiljøet.

Derudover er "Det Strategiske Hus" Viborg Kommunes samlede vision, mission og strategi for dagtilbud. Vi vil:

- Være anerkendende og fokusere på børnenes ressourcer.
- Understøtte læring i børnefællesskaber.

Dagtilbuddets værdier

Barnesyn.

"Ethvert barn er unikt og kompetent og skal mødes som sådan". Uanset børns forskellighed, så har de alle lige stor værdi, og børnehusene skal sikre gode rammer for deres trivsel, udvikling og læring.

Overordnet skal barnet mødes med anerkendelse, og barnets egen

forståelse, erfaringer og ønsker skal have en central plads i indsatsen omkring barnet.

1.3 Pædagogiske principper

Kommunens fastsatte pædagogiske principper

1. Princip: Det pædagogiske arbejde skal tilrettelægges, så det enkelte barn sikres den bedst mulige udvikling og læring i hele dets hverdag.
2. Princip: Der skal være fokus på at skabe de bedst mulige læringsmiljøer, hvor der tages hensyn til barnets perspektiv og det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.
3. Princip: De professionelle guider alle børn i forhold til at opleve værdien af fællesskab.
4. Princip: Dialog og samarbejde med forældre og netværk er en naturlig del af arbejdet med at sikre børns trivsel og læring.
5. Princip: Der fremmes en kultur, hvor arbejdet med IT er en naturlig del af det daglige arbejde.

Dagtilbuddets pædagogiske principper

1. Princip: Ud fra TOPI sikrer kontaktpædagogen, at der er fokus på barnets udvikling og trivsel.
2. Princip: Meningsfulde aktiviteter, der tager afsæt i børnenes ideer, og som er tilpasset barnets alder.
3. Princip: Skaber ro til fordybelse, og sammensætter fællesskaber der giver mening.
4. Princip: Gode, inkluderende anvisninger og forklaringer.
5. Princip: IT bruges af børnene via iPad. f.eks. når der søges viden - samt i læringsrelaterede spil.

1.4 Læringsforståelse

Kommunens fastsatte læringsforståelse

Jf. "Læreplaner og pædagogisk praksis - En vejledning til det pædagogiske personale i Dagtilbud":

Tidlig læring er centralt for udvikling af børns potentialer og kompetencer. Oplevelsen af tryghed og tillid er de bedste betingelser for læring og udvikling. Tilknytningen er af stor betydning for børns udviklings- og læringsprocesser.

Læring handler om dannelse og udvikling og er en forandringsproces, der fremmer tilegnelsen af nye kompetencer. Det er en proces, hvor barnet omformer og udvikler sin viden, forståelse og færdigheder.

Begreberne læring og udvikling går hånd i hånd. Barnet lærer, når det udvikler sig og udvikler sig, når det lærer. Begrebet læring kan også være et synonym for socialisering og/eller dannelse og knytter sig til barnets refleksion, handlinger og identitet.

En af de grundlæggende tanker bag den pædagogiske læreplan er, at hvert barn er medskabere af sin egen læring – en læring, som personalet skal støtte, guide og udfordre, hvad enten der er tale om planlagte aktiviteter eller spontant opståede situationer. Derfor har hele læringsmiljøet en betydning for børnenes udvikling og læring.

Ved læringsmiljø forstås bredt dagtilbuddets kultur og atmosfære, personalets rolle, de fysiske rammer, organiseringen og de metoder, der bliver brugt i de enkelte dagtilbud til at fremme børnenes læring.

Man kan også sige, at læring på en gang foregår i et spændingsfelt mellem det kognitive, psykodynamiske og samfundsmæssige - altså mellem barnets erkendelse, mestring, motivation, følelser og omgivelserne.

Dagtilbuddets læringsforståelse

Vores arbejdsform, læringsmiljø – og læringsforståelse.

Læring sker både gennem spontane oplevelser, leg samt ved at den voksne skaber eller understøtter situationer, der giver børnene mulighed for at fordybe sig og erhverve erfaring.

Derfor har hele læringsmiljøet en betydning for børnenes udvikling og læring. Ved læringsmiljø forstås bredt vores kultur og atmosfære, personalets rolle, de fysiske rammer, organiseringen og de metoder, vi bruger for at fremme børnenes læring.

Børn lærer på forskellige måder. Der er forskel på hvilke aktiviteter, oplevelser m.v. der særligt inspirerer, motiverer og giver mening for det enkelte barn og for børnegruppen som helhed.

De voksne omkring barnet og de fysiske rammer, har betydning for barnets muligheder – for læring. De voksne skal indtage forskellige positioner i forhold til barnets læring.

Pædagogerne har "ansvar" for en gruppe børn, som de er kontaktsvoksen for. Pædagogerne har derved tæt kontakt til det enkelt barn, er opmærksom på barns trivsel og udvikling – jf. TOPI.

Vi har mange arbejdsrum i begge børnehuse, og derved er der skabt plads for at arbejde i mindre grupper. Der er ture ud af huset 1 – 2 gange ugentligt, hvilket giver arbejdsro til de grupper, som er hjemme.

Engagement og fordybelse er et must – ligesom kommunikation er et vigtigt redskab.

Venskaber og sociale relationer er vigtige for at barnet kan begå sig i fællesskaber med andre. Vores opgave er at støtte, skærme og guide barnet – samt at være den gode rollemodel.

Illustration 2

	Børn har ringe indflydelse på form og indhold	Børnene har høj indflydelse på indhold og form
De voksne har høj grad af indflydelse på indhold og form	1. Læringsrum Voksenskabtlæring. Den voksne går foran barnet. Den voksne har sat et bestemt indhold på programmet. Børnene skal lære noget bestemt.	2. Læringsrum Voksenstøttet læring. Den voksne går ved siden af barnet. Den voksne støtter og udvikler sammen med børnene. Børnenes medbestemmelse er medtænkt i projekter og aktiviteter. Støtte børns læring gennem samtaler. F.eks. følge børnenes spor.
De voksne har lav grad af indflydelse på indhold og form		3. Læringsrum Leg og spontane oplevelser. Den voksne går bag ved barnet. Den voksne skaber muligheder og udfordringer gennem tilrettelæggelse af et miljø for leg og oplevelser. De pædagogiske handlinger ligger underforstået i miljøet. F.eks. ved overvejelser over legepladsens indretning.

Fig. 1: De tre læringsrum (Basil Bernstein 2001)

2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL

Kommunens fastsatte overordnede læringsmål

For at børnene kan mestre eget liv og bliver robuste, har det jf. "Læreplaner og pædagogisk praksis - En vejledning til det pædagogiske personale i Dagtilbud" betydning, at:

- de professionelle gennem fællesskabet giver børnene mulighed for at lære at samarbejde og være en del af et struktureret og ustruktureret samvær
- de professionelle giver børnene mulighed for, at de kan mærke sig selv, sætte ord på følelser og behov
- de professionelle giver børnene mulighed for at tænke over egne handlinger og have omtanke for andre.

Disse almene kompetencer bliver udviklet i læringsmiljøer, hvor børn og voksne er sammen om aktiviteter, der stimulerer barnets sprog, motorik, viden om natur og naturfænomener samt kunst og kultur.

Jf. "Lys i øjnene" er det Byrådets mål:

- at børn bliver så dygtige, som de kan, trives og bliver livsduelige voksne. Det gør vi ved at inddrage og aktivere børnene i læringsprocessen og lade dem anskueliggøre den
- at børn, forældre og professionelle indgår i et forpligtende samarbejde. Det gør vi bl.a. ved at sætte ind på sprogområdet og herunder yde en særlig indsats for familier med flere sprog

Dagtilbuddets overordnede læringsmål

Vi arbejder med små børnegrupper, vi har fokus på det hele menneske – med barneperspektivet for øje.

Barnet kan deltage i børnefællesskabet med de forudsætninger barnet har.

Vi har medarbejdere med mange forskellige kompetencer og fysiske rammer der indbyder til aktiviteter – altså er der rig mulighed for at komme omkring læreplanstemaerne i det daglige arbejde.

Vore legepladser inspirerer til leg og forskellige udfordringer.

Vi arbejder ud fra en fast struktur og er målrettet ud fra det enkelte barns kompetencer. Der er mulighed for deltagelse i aktiviteter og børnefællesskaberne.

2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV

Kommunens fastsatte læringsmål for børn med særlige behov

Jf. TOPI (Tidlig opsporing og indsats) arbejder vi ud fra tre grundlæggende værdier:

1. Barnets adfærd ses i den sociale kontekst, hvori barnet indgår. Fokus på barnets ressourcer og ikke dets mangler.
2. Forældrene er aktive samarbejdspartnere. Forældrene er en ressource.
3. Det tværfaglige professionelle samarbejde og de tværfaglige ressourcer vægtes højt. Der skabes fælles begreber og forståelse af hinandens praksis.

I forhold til børn, som viser tegn på mistvivl, skal analysemodellen anvendes til at undersøge barnets signaler som grundlag for en tidlig indsats.

Dagtilbuddets læringsmål for børn med særlige behov

Vi er ansvarlige for børnenes trivsel og at barnet får en god og indholdsrig dag i børnehusene.

Vi støtter barnet og familien ud fra de kompetencer og ressourcer, som både barnet og familien har.

Vores udgangspunkt er, at alle børn skal have den bedst mulig støtte - uanset deres vilkår. Vi arbejder systematisk ud fra konceptet TOPI.

Det er vigtigt at barnet deltager i fællesskaber og netværker, og altid føler sig inkluderet. Børn er forskellige - og ses individuelt.

Dialog er omdrejningspunkt for et godt samarbejde om vores børn i børnehusene. Pædagogerne bruger konceptet TOPI for at sikre barnets bedst mulige trivsel og udvikling.

I det tværfaglige samarbejde søger vi råd og vejledning, hos de mange eksterne samarbejdspartnere. Et tværfagligt syn på barnet, giver et fagligt løft - til de udfordringer vi måtte have i dagligdagen.

Vi modtager rådgivning fra vores tværfaglige samarbejdspartnere, f.eks. ved afholdelse af fokusgruppemøder. Relevante partnere inddrages i disse møder, når det er hensigtsmæssigt i forhold til løsninger af det enkelte barns problemstilling. Dette så vi kan lave en målrettet indsats ud fra barnets behov.

Indsatsen indgår i tilrettelagte aktiviteter i børnegruppen.

Ved særlige behov visiteres barnet til et special tilbud - f.eks. sprogskole, eller der søges ekstra ressourcer til barnet i børnehusene - ofte fra ressourcekorpset.

På baggrund af ovenstående anvendes den tværfaglige model.

2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION

Dagtilbuddets metoder og aktiviteter til inklusion:

Vi tager udgangspunkt i TOPI ser hvilke faktorer der spiller ind på barnets trivsel og læring. Vi anvender analysemodeller og handleplaner som udarbejdes i samarbejde med forældrene.

Marte Meo metode, kommunikationsform - hvor barnet bliver set og mødt. Via Marte Meo metoden ser vi på barnets ressource og initiativer .

Overleveringsamtaler jævnfør diverse skemaer.

Dialogisk læsning, således at børn med behov tilgodeses i små grupper.

Sparring via TOPI , pædagog / pædagog - samt ledersparring.

Yoga og massage i hyggelige omgivelser.

Vi arbejder i små grupper i løbet af dagen, således at fællesskaber - og legerelationer styrkes på tværs af alder og interesser.

2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN

Kommunens fastsatte sprogindsats

Alle 3-årige skal sprogvurderes. Det anbefales, at de 3-årige - når vurderingen viser, at de har behov for en særlig eller fokuseret sprogindsats - revurderes ved en 5-årsscreening. Det er lederens ansvar at udføre sprogvurderingen og sætte en eventuel sprogindsats i værk. Til sprogvurderingen anvendes Rambølls modul, og den foretages af en pædagog i institutionen.

Dagtilbuddets sprogindsats

Vi udarbejder sprogscreening på alle 3 og 5 årige, fordi det giver os en indikator af barnets sproglige formåen - og et billede af hvordan vi professionelt bedste støtter op om barnet.

Vi inddrager forældrene via brev og vejleder dem i, hvad der kan arbejdes med hjemme.

Vi laver handleplan på de børn der har brug for en særlig eller fokuseret indsats. For de 2 sprogede børn, arbejdes der fokuseret med materialer fra sprogcenteret - og med vejledning fra Sproghuset. Der er stor fokus på sproget, vi samtaler med børnene i alle sammenhænge dagen igennem. Pædagogerne er de gode rollemodeller, og er bevidste om deres måde at bruge sproget på.

Dialogisk læsning mellem 1 og 3 gange ugentligt.

Pædagogerne modtager råd - og vejledning fra Tale - høre konsulent. Ud fra en vurdering indstilles barnet til sprogundervisning via indstillingsskema til PPR.

2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Kommunens fastsatte arbejde med overgange og sammenhæng

Det er Byrådets mål, at der er sammenhæng og helhed i børnenes liv. Det gør vi ved at arbejde systematisk med at skabe gode overgange for børn og inddrage forældrene i det arbejde.

I Viborg Kommune ønsker vi, at der opstilles mål for overgange mellem dagpleje og børnehus for at sikre, at alle børn får den bedst mulige overgang fra et dagtilbud til et andet. For at sikre at vigtig viden ikke går tabt i overgangene, har Viborg Kommune udviklet en fælles overgangsmodel og et fælles overgangsskema i forbindelse med TOPI.

Dagtilbuddets arbejde med overgange og sammenhæng

Overgangsmodellen medvirker til at rammesætte samarbejdet mellem de voksne ved barnets overgang fra et sted til sted. Formålet er at skabe de bedste forudsætninger for en god overgang.

Overgangsskemaet som udfyldes i en dialog mellem forældre og de professionelle, er et middel til at sikre relevant viden om barnets trivsel og udvikling.

Alle forældre inviteres til at deltage i en overgangssamtale, forventninger afstemmes - og der udarbejdes en handleplan med fokuspunkter. Samtalen er bygget op omkring det overgangsskema, som forældre og børnehusene har udarbejdet.

Alle børn overleveres.

2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Dagtilbuddets metoder og aktiviteter i arbejdet med overgange og sammenhæng

Ved overgang dagpleje/vuggestue/børnehave/ skole er der en fast struktur for gensidigt besøg. Besøgene er planlagte, der er en skabt en god stemning - så alle føler sig velkomne i de nye omgivelser.

Illustration 3

3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN

Dagtilbuddets beskrivelse:

Myrretuen er et børnehus normeret til 64 børn i alderen 3 til 6 år. Børnehuset har et maxkapacitet på 75 børn.

Åkanden er et børnehus normeret til 42 børnehavebørn
Vuggestuen er normeret til 12 børn.

Hos os er det pt børn fra Polen og Ukaine - der er udfordret sprogligt.

I begge børnehuse har vi en del børn med andre udfordringer. Vi ser mange familier som er flyttet fra det ene sted til det andet sted - mange gange. Vi oplever, at det ofte medfører familier, der er socialt udsatte på forskellige måder, og som kræver ekstra opmærksomhed.

I Åkanden er der en glidende overgang mellem vuggestuen og børnehave. I takt med at børnene bliver "klar", bliver de en større og større del af børnehavens aktiviteter og rytme.

I vuggestuen følger vi børnenes rytme, derfor er der stor forskel på hvornår børnene spiser og sover middagssøvn.

Børnehusene er en arbejdsplads med flest pædagoger, fordelt på både yngre og ældre - af begge køn og indimellem studerende.

3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER

Følgende viser den forventede procentvise fordeling på de 6 læreplanstemaer, som er angivet i den pædagogiske læreplan:

	Fordeling i %
Alsidig personlig udvikling	22,0
Sociale kompetencer	22,0
Sproglig udvikling	15,0
Krop og bevægelse	15,0
Naturen og naturfænomener	15,0
Kulturelle udtryksformer og værdier	11,0

Kommentar:

Det er vores kerneopgave at støtte de sociale kompetencer og den alsidige personlig udvikling, da det er grundstenen i barnets udvikling - og en forudsætning for læring .

Det er vigtig at barnet har et godt kendskab til sig selv, dette for at indgå i sociale relationer - samt lærer sig selv at kende gennem samspillet.

3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at følgende værktøjer særligt benyttes til dokumentation af arbejdet med læreplanerne:

- Praksisfortællinger
- Foto
- Barnets bog
- Iagttagelser/observationer
- Børneinterview

3.4 METODER TIL EVALUERING

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at der er benyttet følgende metoder til at evaluere arbejdet med læreplanerne:

- ECERS
- LP
- SMTTE

3.5 DAGTILBUDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, hvordan evalueringer skal anvendes til udvikling af den pædagogiske praksis:

Vi evaluerer vores praksis via ECCERS samt på vore smitte modeller og 7- kant .

Vi evaluerer diverse forløb - uanset om det er længere eller kortere varighed, justerer og ændrer praksis.

F.eks.: vi "flytter os" i forhold til samspillet med børnene, justerer en ide eller aktivitet - så vi kan ændre "retning".

Desuden systematiser vi vores evaluering, så vi reflekterer ud fra de fælles mål - og ikke så meget på det individuelle plan .

Illustration 4

4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER

4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med alsidig personlig udvikling angivet:

Overordnet er det vigtigt i vores arbejdede at vejlede og støtte børnene i at være / blive sociale både i små og store grupper.

At være social indeholder mange nuancer. F.eks. at kunne aflæse andre, at kunne sætte sig i andres sted, at vente på tur, lære sig selv at kende i relationer, hjælpe barnet med at sætte ord på egne følelser - både for at blive anerkendt for sine følelser, samt få stillet de gode spørgsmål, så de selv kan reflektere.

Det er vigtigt, at man er med som guide i børnenes konflikthåndtering .

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Hjælpe barnet med at finde ud af hvem det er. Tilbyde forskellige udfordringer/ aktiviteter som har til hensigt "at skubbe" til barnets grænser inden for den nærmeste udviklingszone.

Rose barnet for dem det er - og ikke for hvad det kan. Processen frem for produktet.

Således arbejder vi nu.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Lys i Øjnene.
2. Tegn: At børnene søger fællesskabet.
3. Tegn: at børnene kan indgå i fællesskabet.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

1. Tiltag: At vi giver barnet en varm velkomst, ser barnet når det kommer - og siger godmorgen.
2. Tiltag: LP modellen som vi løbende udfordrer og samler op på.
3. Tiltag: Små grupper, hvor der er plads til det enkelte barns formåen .
4. Tiltag: Skærmet leg, mulighed for at barnet danner legerelationer med jævnaldrene.
5. Tiltag: Dialogisk læsning, som foregår med 3 - 4 børn 2 gange ugentligt i 3 måneder.
6. Tiltag: Fordybelse over tid, f.eks musik, motorik, forløb hvor barnet bliver god til at tage initiativ .
7. Tiltag: Forældreinddragelse, i legeaftaler, hjælp til de gode samtaler med barnet. F. eks marte Meo metoden

4.2 SOCIALE KOMPETENCER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sociale kompetencer angivet:

- Vi har fokus på at børnene udvikler sig i relationen i et anerkendende miljø.
- Vi ser og lytter så børnene føler sig mødt og taget alvorligt.
- Vi sætter ord på følelser - og hjælper med løsninger i konflikter.
- Vi er opmærksomme på - og arbejder på at alle børn er inkluderet.
- Vi hjælper og trøster - også barn / barn (og opfordrer til det) for at udvikle / styrke empatien .

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sociale kompetencer angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

- Vi arbejder med nærvær og gensidig respekt / empati.
- Vi arbejder med at barnet får kendskab til sociale spilleregler.
- Vi arbejder med at barnet kan indgå i gode lege relationer samt drage omsorg for andre.
- Vi arbejder med at barnet kan samarbejde, løse opgaver / konflikter - og indgår i fællesskaber.

Det er oftest i disse relationer at barnet udvikler sig.

Når vi behandler hinanden respektfuld og drager omsorg for hinanden, skaber det en god stemning og et godt miljø - hvor barnet har mulighed for at udvikle sig. Vi har stor fokus på den anerkendende tilgang.

Vi guider og justerer i forhold til børnegrupperne .

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At barnet ved, hvordan man begår sig socialt, forstår at spørge "må jeg være med" venter og bryder ikke ind i andres samtaler .
2. Tegn: Turtagning i samtaler.
3. Tegn: Kan hente en voksen i konfliktsituationer - eller hvor der er brug for hjælp.
4. Tegn: Tager hensyn til hinanden i regllege, kan trøste.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med social kompetence angivet:

1. Tiltag: De voksne er gode rollemodeller.
2. Tiltag: Vi sammensætter børnegrupperne efter overvejelser.
3. Tiltag: Vi anvender Marte Meo principperne .
4. Tiltag: Vi benævner børnenes initiativer, så det enkelte barn bliver opmærksom på gruppen og sig selv.
5. Tiltag: Regllege, styrker empatien, tager hensyn og turtagning.

4.3 SPROGLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sproglig udvikling angivet:

Barnets sproglige udvikling er en forudsætning for kommunikation og læring.

Det er vigtigt barnet kan udtrykke sig verbalt og nonverbalt for at være deltagende i børnefællesskabet.

Sproget betyder at barnet kan gøre sig forståelig og forstå andre - dermed en større livsduelighed.

Sproget "foldes ud" - og relateres til noget barnet kender.

Vi følger barnets interesse, og understøtter når der leges med sproget.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sproglig udvikling angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

- At barnet kan begå sig verbalt for at kunne blive forstået og fungere socialt.
- At barnet kan sige til og fra.
- At barnet lærer nuancer ved f.eks. drillerier.

Vi benævner og taler med børnene i hverdagen. Der er ugentligt sat tid af til Dialogisk læsning.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Barnet kan sige til og fra, f. eks i en leg.
2. Tegn: Barnet kan samtale, samt kommuniker følelser.
3. Tegn: Barnet finder bøger og sangmappe - og anvender ord og sætninger derfra.
4. Tegn: Barnet viser interesse for skriftsproget.
5. Tegn: Barnet kender og anvender rim & remser, digter egne rim og synger fjollesange.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med sproglig udvikling angivet:

1. Tiltag: Sprogscreening 2 gange i børnehaven - 3 og 5 år.
2. Tiltag: Vi taler med barnet - har øjenkontakt og justerer os i forhold til barnet.
3. Tiltag: Vi understøtter den sproglige udvikling gennem højtlesning, sangelege og bevægelse.
4. Tiltag: Dialogisk læsning, for de børn som vi skønner har behov derfor.
5. Tiltag: Barnet går på opdagelse i sproget ud fra bøger og billeder.

4.4 KROP OG BEVÆGELSE

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med krop og bevægelse angivet:

Det er vigtigt for koordinationen, muskulaturen - samt det sociale samspil.

Vigtigheden i at børnene bruger og fornemmer deres krop på to måder.

F.eks. barnet har gange i mange aktiviteter.

F.eks. mærke sig selv i massagen.

Samtaler om kroppen - samt bevidstheden om kroppens funktion.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med krop og bevægelse angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

At børnene har lyst til at være aktive.

At børnene får kropsfornemmelse, både verbalt og nonverbalt.

At børnene har det sjovt.

At børnene lærer spillereglerne i krop og bevægelse.

At god motion fremmer læring.

At barnet skal være tilpas i egen krop, og gerne på sigt udfordret og mere udholdende - samt få en fornemmelse for hvad kroppen kan.

Vi er meget ude, hvilket udfordrer kroppen på en måde, og inde stiller det krav til kroppen på en anden måde.

Der er gode faciliteter ude og inde, mange tilbud .

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At barnet bruger kroppen, cykler, løber og klatrer.
2. Tegn: At børnene har lyst til være med.
3. Tegn: At barnet kender sin krop og de forskellige legemesdele.
4. Tegn: At barnet griner og har et smil på læben.
5. Tegn: At barnet respekterer andre børns grænser, f.eks i tumblelege.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med krop og bevægelse angivet:

1. Tiltag: Massage forløb.
2. Tiltag: Sætte aktiviteter i gang der udfordre kroppen.
3. Tiltag: "Hoppe med på" børnenes initiativer og aktiviteter.
4. Tiltag: Lave motionsbaner, løb m.m.

4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med natur og naturfænomener angivet:

- Give barnet oplevelser og sanseindtryk i naturen.
- Vække barnets nysgerrighed for naturen .
- læring om naturen og hvordan vi færdes i den.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Pædagogerne sørger for at skabe et læringsmiljø, hvor vi beriger børnene med viden om natur og naturfænomener, og derigennem udvikler barnet respekt og forståelse for naturen. Et læringsmiljø, hvor børnene gives tid og rum til at udforske, eksperimentere i/om naturen og hvor vi udvider, understøtter - samt forstørre børnenes viden. Pædagogerne skaber mulighed for, at børnene oplever glæde ved at færdes i naturen i sociale fællesskaber.

Fordi det er naturen der omgiver os, er det vigtigt at vide/ lære, hvordan vi skal passe på naturen. Vigtigt at fornemme årstidens skift - naturens gang.

Hvis vi ikke passer på naturen, passer vi ikke på os selv. At vi følger op på barnets spor, via bøger og internet. Vi er blevet rigtig gode til at lave aftaler med naturvejleder, samt besøge Undallslunds faciliteter.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At børnene selv går på opdagelse og finder f.eks smådyr.
2. Tegn: At børnene viser glæde ved at komme på ture og på legepladsen.
3. Tegn: At børnene undrer sig og stiller spørgsmål - er nysgerrige .
4. Tegn: At børnene benævner, og deler deres viden med børn og voksne.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

1. Tiltag: Gåture i naturen (å, sø, skov).
2. Tiltag: Årets gang (f.eks med naturvejleder).
3. Tiltag: Børnehusenes legepladser er etableret med muligheder for oplevelser i al slags vejr.
4. Tiltag: Dyrke køkkenhave - "fra jord til bord" - samt anvende det dyrkede, til f.eks bålbage.
5. Tiltag: Finde smådyr på legepladsen.
6. Tiltag: Bruge iPad og opslagsbøger ved samtale om kravle og smådyr.

4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Igennem forskellige kulturelle udtryksformer styrkes barnets selvforståelse. Barnet sanser, er nysgerrigt og undersøgende, hvorved det udvikler fantasi og anvender mange forskellige udtryksformer. Barnet får forståelse for egne og andres værdier - samt kulturelle tilhørsforhold.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Barnet udviser nysgerrighed, tilegner sig viden - samt forståelse for egne og andres kultur og traditioner.

Giver barnet mulighed for at forfølge egne ideer gennem forskellige udtryksformer, så kreativitet og fantasi kan udvikles.

For at lærere børnene om mangfoldighed - at både børn og voksne er forskellige. At børnene respekterer og accepterer dette. Vi guider børnene til at "omsætte" indtryk til udtryk!

Vi holder fast i traditioner, da det er en del af vores fælles kultur. Vi skal som voksne være fleksible - og klar til at ændre planer.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene sanser gennem hele kroppen , smager, dufter, lytter og ser.
2. Tegn: Børnene tilegner sig viden, og bruger den i hverdagen.
3. Tegn: Børnen bygger videre på den viden de har tilegnet sig.
4. Tegn: Børnene bruger de materialer der findes omkring dem.
5. Tegn: Børnene ved hvordan vi fejrer forskellige højtider.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

1. Tiltag: Vi tager i teater 3 gange årligt.
2. Tiltag: Vi laver projekter i foråret, hvor vi udvælger et bestemt emne/ tema.
3. Tiltag: Vi følger traditioner.
4. Tiltag: Vi er opmærksomme på at vi er kulturbærere.
5. Tiltag: Vi er opmærksomme på børnenes æstetisk udtryk, samt at processer er synlige i den fælles fortælling. F.eks. via udstillingsmontre, tavler, ophæng i loftet, fortællinger, billeder og lyd.

Illustration 5

5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE

5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er arbejdet med børnemiljøet beskrevet med følgende ord:

Et godt børnemiljø er bl.a. når børn og voksne trives med hinanden. Børn er glade i samvær med andre børn – samt søger de voksne, når de har brug for nærvær, trøst, leg eller hjælp!

Vi er meget opmærksomme på de fysiske rammer, er gode til at ændre "rummet i rummet" så det følger børnenes initiativer, inspirere og giver lyst til at udfolde – samt udvikle sig.

Vore fysiske og psykiske rammer både inde og ude – samt de æstetiske forhold, medvirker til et godt børnemiljø.

Børnemiljøet vurderes i et barneperspektiv under hensynstagen til børnenes alder og modenhed, lige som børnenes oplevelser af miljøet inddrages så vidt muligt. Vi er bevidste om at et æstetisk børnemiljø påvirker barnets sanser – i flere retninger.

Vi er lydhøre over for børnenes ideer, stiller "kraftfulde" spørgsmål : hvad har været det bedste ved den aktivitetVi har valgt at bruge børneinterview i vores undersøgelse.

Det skal være både lærerigt og sjovt at gå i børnehave og vuggestue.

Glade medarbejdere – giver glade børn. Når de voksne griner – klukker børnene!

5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er anvendelsen af børnemiljøvurderinger til at skabe inkluderende læringsmiljøer beskrevet med følgende ord:

Vi anvender børnmiljøvurdering til at give et fingerpeg om, at vi arbejder i den rigtige retning – og at barnet bliver set og forstået.

Ud fra børnmiljøvurderingen, observationer og TOPI, vil vi have fokus på samarbejde, drillerier, følelser, samt barnets egne – og andres grænser. Bl.a. gennem børnemassage og samarbejdslege. Vi vil også have fokus på måden vi taler til hinanden på – de voksne er rollemodeller.

6 AFSLUTNING

Læreplanen er et af pædagogernes vigtigste arbejdsredskaber, og er derfor med som "følgesvend" i det daglige arbejde sammen med børnene.

Læreplanen evalueres desuden på ugemøder, på personalemøder - samt pædagogisk lørdag.

Se desuden børnehusenes hjemmeside på Viborg.dk.

For yderlige information kan børnehusleder. Jette Bregendahl kontaktes på tlf. 87871280

Næste revidering af læreplanerne er efteråret 2018

Hjernen&Hjertet

Hjernen&Hjertet er et IT-system, som Rambøll har udviklet til at understøtte arbejdet med udvikling og dokumentation af kvalitet i dagtilbud.

Systemet hedder "Hjernen&Hjertet", fordi det forener den logisk-rationelle "hjerneaktivitet" det er at måle og dokumentere kvalitet, med den "hjerteaktivitet", det er at levere kvalitet i samværet med vores fælles børn.

Hjernen&Hjertet samler oplysninger fra de pædagogiske læreplaner, oplysninger til pædagogisk tilsyn, "Dialogprofiler" til brug i forbindelse med forældresamtalerne og andre oplysninger om den pædagogiske kvalitet.

Oplysninger fra alle disse forskellige dokumentationsopgaver, suppleret med kommunale nøgletal gør det muligt gennem Hjernen&Hjertet at give alle et bedre overblik over kvaliteten i det pædagogiske arbejde.

Du kan læse mere om Hjernen&Hjertet på hjemmesiden: **www.hjernenhjertet.dk**